

RZECZNIK PRAW OBYWATELSKICH

Warszawa, 15 listopada 2017 r.

Adam Bodnar

VII.7037.93.2017.KD

**Pan
Jarosław Gowin
Wiceprezes Rady Ministrów
Minister Nauki i Szkolnictwa
Wyższego**

uprzejmie dziękuję za odpowiedź Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 8 września 2017 r. (znak: DSW.ZSS.621.112.2017.GS).

Niestety, **odpowiedź ta nie rozwiewa wszystkich wątpliwości Rzecznika, dotyczących problemów absolwentów szkół ponadpodstawowych z terminowym złożeniem świadectwa dojrzałości w procesie rekrutacji na studia.**

Wskazany w odpowiedzi przepis art. 169 ust. 2a ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. – *Prawo o szkolnictwie wyższym* (Dz. U. z 2016 r. poz. 1842 ze zm.; dalej: *Prawo o szkolnictwie wyższym*) powoduje, w opinii Rzecznika, istotne problemy interpretacyjne w trakcie tworzenia przez uczelnie uchwały w sprawie warunków, trybów oraz terminów rozpoczęcia i zakończenia rekrutacji na I rok studiów stacjonarnych oraz niestacjonarnych. Jednocześnie, przepis ten wyklucza możliwość skorzystania z przewidzianego w nim rozwiązania przez niektóre grupy kandydatów ubiegających się o przyjęcie na studia pierwszego stopnia lub jednolite studia magisterskie.

W ocenie Rzecznika, wyjaśnienia wymaga w szczególności praktyka stosowania przez senaty uczelni powyższego przepisu. Rzecznik przeprowadził analizę kilku wybranych uchwał senatów uczelni w sprawie warunków, trybów oraz terminu rozpoczęcia i zakończenia rekrutacji na I rok studiów stacjonarnych oraz niestacjonarnych w roku akademickim 2017/2018, pod kątem uwzględnienia w nich rekrutacji uzupełniającej dla

kandydatów, którzy ubiegali się o przyjęcie na studia pierwszego stopnia lub jednolite studia magisterskie na danym kierunku studiów na rok akademicki, na który jest przeprowadzana rekrutacja oraz których wynik z egzaminu maturalnego z danego przedmiotu lub przedmiotów został podwyższony w wyniku odwołania, o którym mowa w art. 44zzz ust. 7 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2016 r., poz. 1943 ze zm.; dalej: ustawa o systemie oświaty).

Z tej analizy wynika, że art. 169 ust. 2a *in principio Prawa o szkolnictwie wyższym* jest różnie interpretowany przez senaty poszczególnych uczelni. Uczelnie uwzględniają w uchwałach możliwość przeprowadzenia rekrutacji uzupełniającej, jednakże można zaobserwować też jednostkowe przypadki uwzględnienia w uchwale możliwości przeprowadzenia rekrutacji uzupełniającej tylko wtedy, gdy nie został wypełniony limit miejsc na studiach (patrz np.: § 1 ust. 12 uchwały nr 627/05/2016 Senatu Uniwersytetu Rzeszowskiego z dnia 19 maja 2016 r. w sprawie: warunków, trybu oraz terminów rozpoczęcia i zakończenia rekrutacji dla poszczególnych kierunków studiów wyższych w roku akademickim 2017/2018 wraz z § 1 ust. 1 pkt 1 uchwały nr 76/01/2017 Senatu Uniwersytetu Rzeszowskiego z dnia 26 stycznia 2017 r. zmieniającej uchwałę nr 627/05/2016 Senatu Uniwersytetu Rzeszowskiego z dnia 19 maja 2016 r. w sprawie warunków, trybu oraz terminów rozpoczęcia i zakończenia rekrutacji dla poszczególnych kierunków studiów wyższych w roku akademickim 2017/2018), bądź uzależnienia od decyzji władz uczelni możliwości przeprowadzenia tejże rekrutacji (patrz np.: załącznik do uchwały nr 612/XXXVIII/XIV/2016 Senatu Politechniki Białostockiej podjętej na XXXVIII posiedzeniu czternastej kadencji w dniu 28 kwietnia 2016 roku w sprawie ustalenia warunków i trybu rekrutacji na pierwszy rok studiów stacjonarnych i niestacjonarnych pierwszego i drugiego stopnia na rok akademicki 2017/2018 wraz z § 1 pkt 1 lit. a uchwały nr 97/VI/XV/2017 Senatu Politechniki Białostockiej podjętej na VI posiedzeniu piętnastej kadencji w dniu 20 kwietnia 2017 roku w sprawie zmiany uchwały w sprawie ustalenia warunków i trybu rekrutacji na pierwszy rok studiów stacjonarnych i niestacjonarnych pierwszego i drugiego stopnia na rok akademicki 2017/2018).

Wydaje się zatem, że powyższe przykłady są wynikiem niepoprawnej redakcji art. 169 ust. 2a *in principio Prawa o szkolnictwie wyższym*, bowiem zarówno z jego

literalnego brzmienia, jak i uzasadnienia do projektu ustawy z dnia 23 czerwca 2016 r. *o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz niektórych innych ustaw* (Dz.U. poz. 1010; druk nr 559) nie wynika bezwzględny obowiązek przeprowadzenia rekrutacji uzupełniającej przez uczelnię, a jedynie możliwość. Stąd też dochodzi do dowolności interpretacyjnych powyższego przepisu.

Ponadto, pragnę zwrócić uprzejmie uwagę Pana Premiera, że termin „rekrutacja uzupełniająca” kojarzony jest powszechnie z rekrutacją, która ogłaszana jest dla wszystkich kandydatów w przypadku niewypełnienia limitu miejsc na danym kierunku studiów. Zastosowanie w art. 169 ust. 2a *Prawa o szkolnictwie wyższym* tegoż terminu prowadzić może do chaosu terminologicznego.

W obowiązującej ustawie *o systemie oświaty* przewidziana została szczegółowa procedura dotycząca wglądu do pracy egzaminacyjnej (art. 44zzz ust. 1), weryfikacji sumy punktów z części pisemnej egzaminu maturalnego (art. 44zzz ust. 3), jak również odwołania od wyniku weryfikacji sumy punktów z części pisemnej egzaminu maturalnego do Kolegium Arbitrażu Egzaminacyjnego (art. 44zzz ust. 7). Efektem pozytywnie rozpatrzonego wniosku o weryfikację sumy punktów, bądź pozytywnego rozstrzygnięcia Kolegium Arbitrażu Egzaminacyjnego jest wydanie świadectwa dojrzałości w przypadku przekroczenia progu 30% punktów, bądź anulowanie dotychczasowego świadectwa dojrzałości i wydanie nowego (art. 44zzz ust. 6 pkt 2 oraz art. 44zzz ust. 21 pkt 2). Przepis z art. 169 ust. 2a *Prawa o szkolnictwie wyższym* daje natomiast możliwość wzięcia udziału w rekrutacji uzupełniającej tylko kandydatom, którym anulowano dotychczasowe świadectwo dojrzałości i wydano nowe z podwyższonym wynikiem z części pisemnej egzaminu maturalnego, wykluczając taką możliwość w przypadku kandydatów, którym w wyniku pozytywnego rozstrzygnięcia Kolegium Arbitrażu Egzaminacyjnego, wydane zostało świadectwo dojrzałości, gdyż nastąpiło przekroczenie progu 30% punktów.

Ponadto, wątpliwości Rzecznika budzi również art. 169 ust. 2a *in fine Prawa o szkolnictwie wyższym*, bowiem przewiduje on możliwość wzięcia udziału w rekrutacji uzupełniającej tylko kandydatom, którym podwyższony został wynik egzaminu maturalnego w związku z odwołaniem, o którym mowa w art. 44zzz ust. 7 ustawy *o systemie oświaty*, tj. w związku z pozytywnym rozstrzygnięciem Kolegium Arbitrażu Egzaminacyjnego. Przepis ten wyklucza natomiast możliwość wzięcia udziału

w rekrutacji uzupełniającej kandydatów, którym wynik został podwyższony w związku ze złożeniem wniosku, o którym mowa w art. 44zzz ust. 3 ustawy *o systemie oświaty*, tj. w związku z pozytywnym rozpatrzeniem wniosku o weryfikację sumy punktów z części pisemnej egzaminu maturalnego.

W opinii Rzecznika Praw Obywatelskich zaproponowane w *Prawie o szkolnictwie wyższym* rozwiązanie prawne w odniesieniu do absolwentów, których praca maturalna została błędnie sprawdzona przez komisję egzaminacyjną, może stanowić naruszenie prawa do równego dostępu do edukacji wyższej, bowiem nie gwarantuje możliwości wzięcia udziału w rekrutacji na studia wszystkim absolwentom, będącym w opisywanej sytuacji.

Mając na uwadze powyższe, działając na podstawie art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. *o Rzeczniku Praw Obywatelskich* (Dz. U. z 2017 r., poz. 958), zwracam się do Pana Premiera z uprzejmą prośbą o ponowną analizę problemu i przedstawienie szczegółowych wyjaśnień. Jednocześnie, będę wdzięczny za wzięcie powyższych wątpliwości pod uwagę w trakcie prac legislacyjnych nad reformą szkolnictwa wyższego.

[*Adam Bodnar*]